

Na temelju članka 82 točke 1) Zakona o veterinarstvu u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 34/02), a vezano uz čl. 5 i 6 Odluke o praćenju rezidua određenih supstanci u živim životinjama i u proizvodima životinjskog podrijetla ("Službeni glasnik BiH", br 1/04, 40/09 i 44/11), direktor Ureda za veterinarstvo Bosne i Hercegovine donio je

NAPUTAK O PROVODENJU PLANA PRAĆENJA I KONTROLE REZIDUA ZA 2021. GODINU

Članak 1

(Predmet)

Ovim Naputkom regulira se način donošenja i provođenja Plana praćenja i kontrole rezidua za 2021 godinu

Članak 2

(Kontrola rezidua)

- (1) Kontrola rezidua ima za cilj zaštitu zdravlja potrošača i osiguranje uvjeta za neometanu trgovinu životinjama i proizvodima životinjskog podrijetla
- (2) Praćenje i kontrola rezidua provodi se sukladno odredbama Odluke o praćenju rezidua određenih tvari u živim životinjama i u proizvodima životinjskog podrijetla ("Službeni glasnik BiH", br 1/04, 40/09 i 44/11) (u dalnjem tekstu Odluka)
- (3) Sukladno odredbama Odluke, a u svrhu kontrole rezidua u živim životinjama i u proizvodima životinjskog podrijetla, izrađuje se i donosi Plan praćenja i kontrole rezidua (u dalnjem tekstu Plan)
- (4) Svrha Plana jeste provjera da li se na području Bosne i Hercegovine koriste zabranjene tvari u lječenju životinja i da li se u lječenju životinja poštivala karenca lijeka, te da li se u hrani nalaze kontaminanti, a sve s ciljem zaštite zdravlja potrošača.
- (5) Osim kontrole rezidua koja se provodi sukladno odredbama Odluke imatelji ili odgovorne osobe u objektima dužni su osigurati da se kontrola rezidua provodi i na temelju vlastite procjene rizika, koja je specifična u odnosu na vrstu/kategoriju objekta, podrijetlo sirovine, proizvodne procese, itd (HACCP)

Članak 3

(Donošenje Plana)

- (1) Sukladno odredbama Odluke Ured za veterinarstvo Bosne i Hercegovine (u dalnjem tekstu Ured) je odgovoran za
 - a) izradu Plana,
 - b) koordiniranje aktivnosti koje provode mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine;
 - c) sakupljanje, obradu i analizu podataka koji su potrebni za procjenu efekta praćenja,
 - d) izvještavanje relevantnih svjetskih organizacija i drugih zainteresiranih strana, najkasnije do 31. ožujka svake godine, o podatcima i rezultatima Plana i
 - e) nadziranje provedbe Plana
- (2) Ured u suradnji s mjerodavnim tijelima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine izrađuje i vrši raspodjelu broja uzoraka te provodi Plan za svaku kalendarsku godinu
- (3) Nakon usuglašene raspodjele broja uzoraka Ured, u ovisnosti od područja nadležnosti na kojem je planirano uzorkovanje, dostavlja Plan mjerodavnim tijelima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine
 - a) Federalnom ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva - Sektor za veterinarstvo,
 - b) Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske - Resor za veterinarstvo,

- c) Federalnoj upravi za inspekcijske poslove - Inspektorat veterinarske inspekcije,
- d) Republičkoj upravi za inspekcijske poslove Republike Srpske - Veterinarska inspekcija,
- e) Odjelu za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine - Pododjel za veterinarstvo i

- f) Inspektoratu Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine
- (4) Mjerodavna tijela entiteta dostavljaju Plan kantonalnim ministarstvima poljoprivrede i/ili kantonalnim upravama za inspekcijske poslove u Federaciji Bosne i Hercegovine i općinskim veterinarskim inspekcijama u Republici Srpskoj, koji su nadležni za provedbu uzorkovanja u sklopu Plana.
- (5) Na temelju godišnjeg Plana, Ured u suradnji s mjerodavnim tijelima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, izrađuje mjesечni plan uzorkovanja na rezidue koji se dostavlja glavnim veterinarskim inspektorima i veterinarskim inspektorima zaduženim za provedbu uzorkovanja
- (6) Ured je zadužen za praćenje realizacije Plana.

Članak 4

(Plan)

- (1) Sve tvari koje se ispituju u sklopu Plana podijeljene su u dvije osnovne grupe
 - a) grupa A - zabranjene tvari za koje se kontrola rezidua provodi u svrhu otkrivanja ilegalnog davanja zabranjenih tvari ili zlouporabu odobrenih tvari
 - b) grupa B - odobrene tvari za kojima se kontrola rezidua provodi u svrhu provjere poštivanja maksimalno dopuštenih količina rezidua veterinarskih lijekova i kontaminanata sukladno važećim propisima
- (2) Plan obuhvaća pranje i kontrolu rezidua tvari iz stavka (1) ovog članka u uzorcima tkiva i tjelesnih tečnosti kod sljedećih vrsta životinja i proizvoda životinjskog podrijetla
 - a) goveda,
 - b) ovce,
 - c) svinje,
 - d) perad (brojleri),
 - e) riba;
 - f) kravljie mlijeko;
 - g) ovje ili kozje mlijeko,
 - h) kokošija jaja i
 - i) med
- (3) Ispitivanje rezidua pojedinih tvari iz stavka (1) ovog članka kod pojedinih vrsta životinja i u proizvodima životinjskog podrijetla vrši se sukladno Aneksu II Odluke.
- (4) Broj uzoraka koji se ispituje u sklopu Plana određuje se sukladno Aneksu III Odluke, koji propisuje obim i učestalost uzorkovanja kod pojedinih vrsta životinja i proizvoda životinjskog podrijetla
- (5) Analiza uzoraka se vrši isključivo u ovlaštenim laboratorijima, a koje je Ured sukladno važećim propisima o javnim nabavkama izabrao u postupku javne nabavke laboratorijskih usluga za analizu rezidua veterinarskih lijekova i kontaminanata
- (6) Kontrola rezidua pojedinih tvari u sklopu Plana vrši se prema propisanim maksimalno dopuštenim količinama za veterinarske lijekove i kontaminante sukladno važećim propisima
- (7) Ured Plan dostavlja Generalnom direktoratu za zdravje i sigurnost hrane Europske komisije (DG SANTE) na propisanom obrascu najkasnije do 31. ožujka tekuće godine, uključujući podatke i rezultate Plana iz prethodne godine.

Članak 5.
(Uzorkovanje)

- (1) Kod svakog službenog uzimanja uzoraka, uzorkovanje mora biti nepredviđivo, neočekivano i ne smije se vršiti u neko unaprijed utvrđeno vrijeme niti točno određenog dana u tjednu.
- (2) Uzorkovanje se mora provoditi u promjenjivim intervalima tijekom čitave godine s tim da se uzme u obzir i činjenica da se tijekom uzgoja životinja neke tvari primjenjuju samo u određenom periodu godine.
- (3) Ne dovodeći u pitanje zahtjeve Plana, kod odabira uzoraka uzimaju se u obzir druge raspoložive informacije kao što su uporaba još nepoznatih tvari, iznenadna pojava bolesti u određenim regijama, sumnja na nedozvoljene ili neovlaštene postupke i slično.
- (4) Vremenski period uzimanja uzoraka traje od 01.04. tekuće godine do 31.03. naredne godine.

Članak 6
(Službeni uzorak)

- (1) Službeni uzorak je uzorak koji je uzet od strane veterinarskog inspektora prema propisanom postupku i koji se na analizu dostavlja s priloženim propisanim obrascem.
- (2) Izuzetno u prisustvu veterinarskog inspektora uzorak koji se uzimaju na imanju, kao što su krv i urin, mogu uzimati veterinarji koji su zaposleni u veterinarskim postajama ili ambulantama.
- (3) Kriteriji za određivanje prihvatljivosti uzoraka za ispitivanje u sklopu Plana navedeni su u Prilogu I ove Upute.

Članak 7
(Identifikacija uzorka)

Identifikacija uzorka se vrši na način da se serijski broj zapisnika o uzimanju uzoraka za analizu rezidua upisuje na ambalažu u koju je uzorak upakiran i na sigurnosnu samohapljivu kesu za pakiranje uzorka.

Članak 8
(Mjesto uzorkovanja)

- (1) Uzorci se uzimaju kod fizičkih i pravnih osoba koje se bave proizvodnjom, preradom, pakiranjem i prodajom živih životinja i proizvoda životinjskog podrijetla.
- (2) Mjesto uzorkovanja su imanja (goveda, perad, mlijeko, jaja, stočna hrana, voda), ribogojilišta, objekti za klanje životinja i objekti za sakupljanje i pakiranje primarnih proizvoda životinjskog podrijetla (jaja, mlijeko i med) (u daljem tekstu objekti).

Članak 9
(Strategija uzorkovanja)

- (1) Ciljevi Plana su:
 - a) otkrivanje nedozvoljenog liječenja životinja odnosno uporabe zabranjenih tvari ili uporaba odobrenih tvari ili proizvoda u druge svrhe od onih za koje su odobrene i/ili u uvjetima drugačijim od onih koji su propisani,
 - b) utvrđivanje da li rezidue veterinarskih lijekova, pesticida i zagađivača okoliša u životinjskim tkivima i u proizvodima životinjskog podrijetla odgovaraju propisanim maksimalno dopuštenim količinama,
 - c) istraživanje i otkrivanje uzorka zaostajanja rezidua u hrani životinjskog podrijetla
- (2) Uzorci moraju biti ciljani uzimajući u obzir minimum kriterija kao što su spol, dob, vrsta i način uzgoja, sve dostupne informacije o proizvođaču te sve dokaze o nekorektnoj uporabi ili zlouporabi određenih tvari.
- (3) Uzimanje službenih uzoraka se vrši sukladno Aneksu III Odluke tako da je uvijek moguće ustvrditi mjesto podrijetla

životinje odnosno proizvoda životinjskog podrijetla gdje je izvršeno uzorkovanje

Članak 10
(Ciljni uzorak)

Ciljni uzorak je uzorak koji se uzima sukladno strategiji uzorkovanja kako je opisano u članku 9 ovog Naputka

Članak 11.
(Sumnjičivi uzorak)

- (1) Sumnjičivi uzorak je uzorak koji je uzet
 - a) kao posljedica nalaza nedozvoljenih rezidua u uzorcima uzetim sukladno zahtjevima iz članka 5 Odluke,
 - b) zbog razloga navedenih u članku 11 Odluke,
 - c) prema zahtjevima iz članka 25 stavak 1. točka a) i b) Odluke

Članak 12

(Najmanji broj životinja kod uzimanja sumnjičivog uzorka)

Kad se uzima sumnjičivi uzorak, koji također mora biti ciljano odabran, odnos broja životinja u jednom uzgoju odnosno životinja za klanje istog imatelja životinja prema broju životinja od kojih treba uzeti uzorak određen je u Prilogu III ovog Naputka

Članak 13.
(Istraživač)

- (1) U slučaju neusklađenog nalaza rezidua, kako bi se istražio i otkrio uzrok pojave rezidua, veterinarni inspektor je obvezan provesti sljedeće aktivnosti:
 - a) nakon obavijesti o neusklađenom nalazu odmah provjeriti da li se predmetni proizvod životinjskog podrijetla još nalazi na tržištu te ako se proizvod nalazi na tržištu, a nalaz je neusklađen, proizvod se konfiscira i neškodljivo uništava,
 - b) prikupiti sve informacije koje su potrebne kako bi se moglo ustvrditi podrijetlo životinje odnosno posjed s kojeg životinja potječe te ukoliko posjed nije u okviru teritorijalne nadležnosti veterinarske inspekcije gdje je uzorak uzet, pismeno i usmeno obavijestiti veterinarsku inspekciju područja na kojem se nalazi sporni posjed,
 - c) provesti ispitivanje na posjedu s kojeg životinja potječe s ciljem utvrđivanja da li je bilo liječenja ili nedozvoljenog liječenja,
 - d) u slučaju nedozvoljenog liječenja provesti ispitivanje podrijetla tvari ili proizvoda na mjestu proizvodnje, rukovanja, skladištenja, prijevoza, primjene, prodaje, ovisno o potrebama,
 - e) u slučaju liječenja životinje provjeriti tko je obavio liječenje životinje, provjeriti evidenciju liječenja na posjedu i izvršiti kontrolu uporabe veterinarskih lijekova što podrazumijeva provjeru da li je lijek registriran za uporabu na teritoriju Bosne i Hercegovine, gdje je lijek nabavljen, da li se poštivala karenca lijeka, da li postoji recept o uporabi lijeka,
 - f) u slučaju liječenja od strane veterinara iz veterinarske postaje/ambulante provjeriti ambulantni protokol;
 - g) na posjedu, prema potrebi, ispitati stočnu hranu i vodu za napajanje životinja, a u ovisnosti od vrste tvari koja je ustvrdena,
 - h) pregledati posude iz kojeg životinja uzima hranu i vodu i
 - i) provesti svako dodatno ispitivanje koje smatra potrebnim
- (2) Veterinarski inspektor je obvezan o svim provedenim aktivnostima obavijestiti Ured, mjerodavna tijela entiteta ili Brčko Distrktu Bosne i Hercegovine

Članak 14

(Mjere kod uzimanja sumnjivog uzorka)

- (1) Kada uzima uzorke životinja ili životinjskih proizvoda za koje na temelju rezultata prethodnih ispitivanja ili informacija s terena, sumnja da sadrže rezidue odobrenih tvari u količinama većim od propisane maksimalno dopuštene količine (u daljnjem tekstu MDK) ili sadrže rezidue neodobrenih tvari, veterinarni inspektor takve životinje, njihove trupove, organe ili proizvode ne smije stavljati u promet odnosno u daljnju obradu i/ili preradu do dobijanja rezultata laboratorijskih analiza
- (2) U slučaju sumnje na nedozvoljeno lječenje životinja odnosno na primjenu zabranjenih tvari ili primjenu odobrenih tvari u druge svrhe od onih za koje su odobrene, veterinarni inspektor će postupiti u skladu s člankom 25 Odluke

Članak 15.

(Mjere u slučaju nalaza rezidua u količinama većim od MDK i nedozvoljenog lječenja)

- (1) U slučaju nalaza rezidua veterinarskih lijekova, pesticida i drugih tvari u količinama većim od MDK, veterinarni inspektor će postupiti sukladno čl 19 i 21 Odluke
- (2) Veterinarski inspektor mora zadržati trupove i organe zaklanih životinja i životinjske proizvode do dobijanja rezultata analiza
- (3) U slučaju da je potvrđeno nedozvoljeno lječenje, veterinarni inspektor postupa sukladno postupku opisanom u članku 24 Odluke

Članak 16

(Slučajni uzorak)

Slučajni uzorak je uzorak uzet na temelju statističkog razmatranja kako bi se osigurali reprezentativni podaci

Članak 17

(Ciljano uzorkovanje na imanju - kriteriji za selekciju ciljanih uzoraka)

- (1) Posjed na kojem će se obaviti uzorkovanje odabire se prema informacijama s terena ili prema drugim podatcima o nekom posjedu/posjedima kao što su način držanja i uzgoja životinja, ishrana, pasmina, spol životinje
- (2) Kada je odabrao posjed veterinarni inspektor procjenjuje sve životinje na posjedu i odabire životinju(e) od kojih će uzorak biti uzet
- (3) U obavljanju procjene iz stavka (2) ovog članka u obzir se moraju uzeti:
 - a) informacije koje ukazuju na uporabu farmakološki aktivnih tvari,
 - b) sekundarne spolne karakteristike životinje(a),
 - c) promjene u ponašanju životinje(a),
 - d) isti stupanj razvoja kod grupe životinja različitih pasmina/kategorija;
 - e) životinje dobrog gojdbenog stanja/dobre građe i s malo masnoga tkiva
- (4) Pri uzimanju uzorka treba izbjegavati višekratno uzorkovanje na istom imanju, odnosno uzorkovanje životinja podrijetlom s istog posjeda

Članak 18

(Ciljano uzorkovanje u objektima - kriteriji za selekciju ciljanih uzoraka)

- (1) Pri procjeni koje će životinje, trupovi i/ili proizvodi životinja biti uzorkovani veterinarni inspektor treba uzeti u obzir i sljedeće kriterije
 - a) spol, dob i vrstu životinje, te način uzgoja/držanja životinje,
 - b) informacije o proizvođaču,

- c) znakovе koji upućuju na uporabu farmakološki aktivnih tvari,
- d) uobičajenu praksu vezanu uz uporabu određenih farmakološki aktivnih tvari u sustavu uzgoja iz kojeg potječe životinje(a),
- e) dokaze o nedozvoljenom lječenju

- (2) Kod uzimanja uzorka treba izbjegavati višestruko uzimanje uzorka od istog proizvođača

Članak 19

(Vrsta ciljanog uzorka koji će se uzeti)

Za otkrivanje farmakološki aktivnih tvari uzimaju se odgovarajući prikladni uzorci sukladno zahtjevima Plana (tkiva, organi, tjelesne tečnosti, proizvodi, voda i hrana za životinje)

Članak 20

(Količina uzorka)

- (1) Najmanja količina uzorka mora biti dovoljna kako bi laboratorij mogao provesti kompletan analitički postupak što podrazumijeva analizu uzorka orientacijskom i po potrebi potvrdnom metodom
- (2) Svaki uzorak se mora podijeliti na dva jednakata dijela odnosno poduzorka na kojima se može obaviti kompletan analitički postupak
- (3) Dijeljenje uzorka se može vršiti na mjestu uzorkovanja ili u laboratoriju ali se zbog pravilnog čuvanja uzorka i obveze laboratorija da u slučaju neusklađenosti odmah obavi analizu potvrdnom metodom, dijeljenje uzorka vrši u laboratoriju
- (4) Laboratorij je dužan čuvati drugi dio uzorka 60 dana
- (5) Najmanja količina uzorka koja se treba dostaviti na analizu navedena je u Prilogu II ove Upute.

Članak 21

(Ambalaža i pakiranje uzorka)

- (1) Uzorak se uzima odnosno, pakira u jednokratnu ambalažu za uzimanje uzorka na rezidue u sklopu Plana, koju osigurava Ured i za tu namjenu dostavlja veterinarskim inspektorima zajedno sa zapisnicima o uzimanju uzorka za analizu rezidua
- (2) Jednokratna ambalaža (posude i boce različitih dimenzija, epruvete, sigurnosne samoljepljive vrećice) mora biti takva da održi cijelovitost uzorka, onemogući zamjenu uzorka, unakrižnu kontaminaciju i kvarenje, odnosno uzorci moraju biti zapakirani na takav način da se u slučaju otvaranja pakiranja vidi da je narušen integritet pakiranja
- (3) Uzorak za analizu nakon uzimanja i pakiranja mora biti adekvatno zatvoren i zaštićen

Članak 22.

(Transport uzorka u laboratorij)

- (1) Transport uzorka vrši veterinarni inspektor, Ured, laboratorij ili druga pravna osoba u ovisnosti od uvjeta potpisanoj okvirnoj sporazumu odnosno ugovora
- (2) Kada transport uzorka vrši Ured, laboratorij ili druga pravna osoba, vrši se samo preuzimanje uzorka od veterinarskog inspektora i dostava uzorka u izabrane laboratorije za pojedine analize rezidua.
- (3) Ukoliko se uzorak/uzorci ne mogu odmah dostaviti na analizu potrebno je izvršiti njihovo pohranjivanje na način opisan u članku 23 ovog Naputka
- (4) Transport uzorka se vrši u rashladnim uređajima, tj prenosnim frižiderima, na temperaturi od 0° C do +4° C kako bi se osigurano hladni lanac tijekom transporta
- (5) Prenosivi frižideri trebaju biti označeni tako da na papiru formata A4 stoji natpis "UZORCI NA REZIDUE" kako se ne bi dovodio u sumnju njihov sadržaj
- (6) U slučaju kada se uzorci analiziraju u laboratorijima izvan Bosne i Hercegovine transport uzorka se vrši službenim

- vozilom Ureda, laboratorija ili druge pravne osobe u ovisnosti od uvjeta potписаног okvirnog sporazuma odnosno ugovora
- (7) Pošiljku uzorka obvezno treba da prati lista uzoraka s brojem zapisnika, vrstom supstrata za analizu, ispitivanjem koje se zahtijeva na uzorku kao i izjavom u kojoj se navodi osoba koje vrši transport, broj uzorka i podatak da pošiljka ne predstavlja infektivni materijal te da će uzorci biti neškodljivo uništeni od strane laboratorija nakon završene analize
- (8) Transport uzorka od veterinarskog inspektora do laboratorija dogovara se telefonom kao najbržim i najlakšim vidom komunikacije

Članak 23

(Čuvanje i pohranjivanje uzorka)

- (1) U slučaju kada veterinarni inspektor nije u mogućnosti odmah nakon uzimanja uzorka dostaviti isti u laboratoriju, odnosno kada se uzorak ne može odmah dostaviti na analizu, potrebno je načinom čuvanja osigurati stabilnost i cjelovitost uzorka, tako da
- a) mišić, jetra, bubreg, masno tkivo i mlijeko duboko se zamrzavaju nakon uzorkovanja na temperaturi od -15°C do -20°C;
 - b) jaja se čuvaju na temperaturi od 0°C do +4°C;
 - c) krv se po mogućnosti odmah šalje u ovlašteni laboratorij, te ukoliko je moguće odmah izdvojiti serum ili plazmu radi dužeg čuvanja na temperaturi od +4°C ili zamrznuti na -20°C,
 - d) urin se čuva na temperaturi od 0°C do +4°C ili se zamrzava,
 - e) med se čuva na sobnoj temperaturi,
 - f) voda se čuva na temperaturi od 0°C do +4°C,
 - g) hrana za životinje se čuva na temperaturi od 0°C do +4°C
- (2) Maksimalno vrijeme čuvanja uzorka nakon njihovog uzimanja je
- a) za duboko smrznute uzorce kao što su mišić, jetra, bubreg, masno tkivo i mlijeko 10 dana,
 - b) za jaja 10 dana,
 - c) krv se po mogućnosti odmah nakon uzorkovanja šalje u laboratorij,
 - d) za urin 10 dana,
 - e) za med 10 dana i
 - f) za vodu i hranu za životinje 10 dana
- (3) Prilikom čuvanja odnosno pohranjivanja uzorka treba voditi računa o temperaturnom režimu na kojem se čuvaju uzorci, te frižideri i zamrzivači trebaju imati termometre za praćenje temperature i kontrolne liste u koje se upisuju temperature

Članak 24

(Zapisnik o uzimanju uzorka za analizu rezidua)

- (1) Zapisnik o uzimanju uzorka za analizu rezidua (u dalnjem tekstu Zapisnik) osigurava Ured i dostavlja veterinarskim inspektorima koji putem otpremnice zadužuju određeni broj zapisnika u ovisnosti od broja uzorka koji moraju uzeti u sklopu Plana
- (2) Za svaki uzeti uzorak mora se voditi Zapisnik - Serija A
- (3) Zapisnik mora biti jasno i čitko popunjeno od strane veterinarskog inspektora koji vrši uzorkovanje
- (4) Jedan zapisnik o uzorkovanju prati samo jedan uzorak sa zahtjevom za jednu analizu, osim u slučaju kod uzorkovanja mlijeka i jaja gdje se na jednom zapisniku zahtijevaju najmanje tri analize

- (5) Kada se uzorkovanje vrši o trošku imatelja/proizvođača popunjava se Zapisnik - Serija B, koji se popunjava na isti način kao i zapisnik iz Serije A
- (6) U Zapisnik se, u ovisnosti od mjesta uzorkovanja, moraju upisati sljedeći podaci
- a) adresa nadležnog tijela,
 - b) ime veterinarskog inspektora ili broj ovlašćenja;
 - c) broj protokola iz evidencije veterinarskog inspektora,
 - d) datum uzorkovanja,
 - e) ime i adresa imatelja životinja ili životinjskih proizvoda ili odgovorne osobe,
 - f) registracijski broj posjeda s kojeg životinja potječe, kada se uzorkovanje obavlja na posjedu;
 - g) registracijski broj klaonice ili drugog odobrenog objekta u kojem je uzorkovanje obavljeno,
 - h) identifikacijsku oznaku životinje - broj ušne markice ili proizvoda - serija proizvoda,
 - i) vrstu životinje,
 - j) vrstu tkiva odnosno vrstu uzorka koje se šalje na analizu;
 - k) informaciju o lječenju u periodu od četiri tjedna prije uzorkovanja kada se uzorkovanje obavlja na imanju,
 - l) vrstu tvari ili grupe tvari koje treba ispitati u uzorku
- (7) Druga kopija Zapisnika koja se dostavlja u laboratorij zajedno sa uzorkom sadrži sljedeće podatke
- a) adresu nadležnog tijela koje je dostavilo uzorak;
 - b) ime veterinarskog inspektora ili broj ovlašćenja;
 - c) broj protokola iz evidencije veterinarskog inspektora,
 - d) datum uzorkovanja,
 - e) vrstu životinje,
 - f) vrstu tkiva ili proizvoda koji se šalje na analizu,
 - g) vrstu tvari ili grupe tvari koje treba ispitati u uzorku.
- (8) Prema Zapisniku koji je nepotpun ili nepravilno popunjeno neće se obaviti analiza
- (9) Zapisnik mora potpisati veterinarni inspektor koji je uzeo uzorak i imatelj ili odgovorna osoba u odobrenom objektu, odnosno imatelj ili odgovorna osoba na posjedu

Članak 25

(Čuvanje Zapisnika)

- (1) Original Zapisnika ostaje kod veterinarskog inspektora i on je za isti odgovoran, te neovlaštene osobe ne smiju imati pristup originalu Zapisnika.
- (2) Drugu kopiju Zapisnika veterinarni inspektor dostavlja zajedno sa uzorkom u laboratorij ili Ured u ovisnosti od načina transporta uzorka kako je opisano u članku 22 ovog Naputka
- (3) Treću kopiju Zapisnika veterinarni inspektor nakon provedenog uzorkovanja dostavlja mjerodavnim tijelima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, a u ovisnosti od područja gdje je uzorkovanje izvršeno:
- a) Federalnom ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva - Sektor za veterinarstvo,
 - b) Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske - Resor za veterinarstvo i
 - c) Odjelu za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine - Pododjel za veterinarstvo
- (4) Četvrta kopija Zapisnika ostaje imatelju životinja odnosno vlasniku/odgovornoj osobi u objektu
- (5) Petu kopiju Zapisnika veterinarni inspektor dostavlja Uredu

Članak 26.

(Izvještavanje)

- (1) Laboratorij je dužan izvještavati Ured o provedenim analizama i voditi Evidenciju o obavljenim ispitivanjima

- službenih uzoraka koji su uzeti u sklopu Plana (u dalnjem tekstu Evidencija)
- (2) Nakon obavljenog ispitivanja određenog broja uzoraka zaprimljenih na analizu, laboratorij je dužan dostaviti Uredu izvješća o provedenoj analizi i Evidenciju na propisanome obrascu koji se nalazi u Prilogu IV ovog Naputka
- (3) Laboratorij popunjenu Evidenciju dostavlja Uredu putem e-maila
- (4) Ured kopije izvješća o provedenoj analizi, putem pošte ili elektronskih sredstava, dostavlja
- veterinarskom inspektoru koji je izvršio uzorkovanje,
 - Federalnom ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva - Sektor za veterinarstvo,
 - Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske - Resor za veterinarstvo,
 - Federalnoj upravi za inspekcijske poslove - Inspektorat veterinarske inspekcije,
 - Republičkoj upravi za inspekcijske poslove Republike Srpske - Veterinarska inspekcija,
 - Odjelu za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine - Pododjel za veterinarstvo i
 - Inspektoratu Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine
- (5) U slučaju da se radi o sumnjičivom uzroku laboratorij je dužan odmah obaviti analizu i po obavljenoj analitičkoj pretrazi najbržim mogućim putem (e-mail ili telefon) obavijestiti Ured o rezultatima analize, a Ured obaveštava veterinarskog inspektora koji je uzeo uzorak.
- (6) U slučaju kada su rezultati analiza neusklađeni laboratorij je dužan, odmah po obavljenoj analitičkoj pretrazi, putem telefona ili email-a, obavijestiti Ured o ustvrdenoj neusklađenosti, a Ured obaveštava veterinarskog inspektora koji je uzeo uzorak
- (7) Kada su rezultati analiza neusklađeni, laboratorij je dužan u roku od 24 sata dostaviti Uredu izvješće o provedenoj analizi s ciljem poduzimanja mjera sukladno Odluci

Članak 27

(Prilozi)

Prilozi I, II, III i IV čine sastavni dio ovog Naputka.

Članak 28

(Stupanje na snagu)

Ovaj Naputak stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH"

Broj 03-2-27-24-135-3/21

05 svibnja 2021 godine

Direktor
Ljubomir Kalaba, v. r

Prilog I**Kriteriji za određivanje prihvatljivosti uzorka za ispitivanje u sklopu Plana praćenja rezidua**

Vrsta neusklađenosti	Uzorak se ispituje Da/Ne	Obrazloženje/Mjere
Nedovoljna količina uzorka prilikom uzorkovanja	Ne	Nemogućnost provođenja orijentacijske (screening) i potvrđne metode – moguce je ponovo tražiti uzorak
Uzorkovanje-pogrešan spol životinje	Ne	Pogrešan spol životinje upisan na zapisniku u odnosu na analizu koja se traži
Pogrešna vrsta tkiva uzeta prilikom uzorkovanja	Ne	Pogrešna vrsta tkiva navedena na zapisniku u odnosu na analizu koja se traži
Uzorkovanje – pogrešna dob životinje	Da	Uzorak uzet od životinje druge dobi od zahtijevane (u zapisniku traženo od teleta, uzet od krave) – uzorak se ispituje
Hemoliza krvi	Ne	Krv nije uzeta na propisani način i došlo je do hemolize
Kvar uzorka	Ne	Tkivo nije uzeto i dostavljeno na propisani način te je došlo do kvarenja uzorka
Uzorak nije upakiran u odgovarajuću ambalažu	Ne	Ukoliko uzorak nije poslan u odgovarajućoj ambalaži
Pakiranje/ambalaža nije propisno zatvorena ili označena	Ne	Kada je vidljivo da je uzorak poslan u nepropisno zatvorenoj i označenoj ambalaži
Oštećena ambalaža/pakiranje	Ne	Oštećenje ambalaže/pakiranja može dovesti do kontaminacije ili gubitka dijela uzorka
Nepotpuno ili nepravilno ispunjen zapisnik	Ne	Ukoliko je zapisnik nepravilno ispunjen ili odredene rubrike nisu ispunjene
Zapisnik bez potpisa	Ne	Kada na zapisniku nedostaje potpis službenog/ovlaštenog veterinara
Na zapisniku nedostaje datum ili vrijeme	Ne	Kada nisu upisani datumi uzorkovanja ili slanja i/ili tačno vrijeme
Nedostaje zapisnik	Ne	Kada uz uzorak za ispitivanje nedostaje zapisnik
Odmrznuti uzorak	Ne	Kada je dostavljeni uzorak odmrznut i toliko promijenjen da je nemoguće izvršiti ispitivanje
Odmrzavanje uzorka	Da	Kada je dostavljeni uzorak odmrznut ali nije promijenjen tako da je moguće izvršiti ispitivanje
Oštećenje uzorka	Ne	Ukoliko je kod pripreme uzorka došlo do kontaminacije moguće tražiti ponovno uzorkovanje
Izgubljen uzorak	Ne	U laboratoriju došlo do gubitka uzorka – moguće tražiti ponovno uzorkovanje
Problemi sa ispitivanjem u laboratoriju	Ne	Ukoliko zbog problema sa ispitivanjem nije ostala dovoljna količina uzorka – moguće tražiti ponovno uzorkovanje
Dva ili više matriksa u jednom pakiranju	Ne	Različiti matriksi moraju biti odvojeni zbog mogućnosti unakrsne kontaminacije
Predugo vrijeme skladištenja uzorka	Ne	Predugo vrijeme skladištenja uzorka umanjuje mogućnost provođenja mjera i follow-up procedure

Prilog II

Najmanja količina uzorka koja se treba dostaviti na analizu

Vrsta tkiva, organa, proizvoda	Količina	Napomena
Mišić	250 g	<ul style="list-style-type: none"> - odnosi se na mišić bez kostiju, - najbolje je dostaviti mišić vrata ili dijaphragme (ako se radi o uzorkovanju trupa) ili neki drugi mišić bez kostiju. - ako se radi o npr. mesu kune onda je najbolje dostaviti četvrtinu trupa bez kože i kostiju. - ako se radi o peradi težine 2-3 kg, uzima se meso batka i karabatka bez kostiju i drugo tamno meso iste životinje. - ako se radi o peradi težine 1-2 kg, uzima se meso batka i karabatka bez kostiju i drugo tamno meso od 3-6 životinja
Masno tkivo	500 g	<ul style="list-style-type: none"> - najbolje abdominalno ili potkožno masno tkivo i bubrežno masno tkivo, - ako se radi o masnom tkivu peradi uzima se abdominalno masno tkivo sa više životinja iz istog lota
Jetra	250 g	<ul style="list-style-type: none"> - cijela jetra ili komad jetre tražene količine
	100 g	<ul style="list-style-type: none"> - ako se radi o jetri peradi uzima se jetra od više životinja iz istog lota
Bubrež	250 g	<ul style="list-style-type: none"> - jedan ili oba bubrega iste životinje, - ukoliko su bubrezi jedne životinje lakši od tražene količine, uzimaju se bubrezi više životinja iz istog lota
Mlijeko	250 ml	<ul style="list-style-type: none"> - ako se uzorkuje mlijeko u prahu uzima se kao uzorak originalno pakiranje ili najmanje 100 grama
Sir, maslac fermentirani proizvodi	300 g	
Jaja		<ul style="list-style-type: none"> - jedan uzorak je 12 jaja
Riba	500 g	<ul style="list-style-type: none"> - svježa, smržnuta, dimljena, salamurena riba
Školjke	500 g	
Med	100 g	<ul style="list-style-type: none"> - na analizu se dostavlja tečni ili zgusnuti med - ako se radi o medu u saču, tečnu frakciju treba odvojiti od krute
Krv	30 - 50 ml	
Urin	60 ml	
Voda za piće	500 ml	<ul style="list-style-type: none"> - vodu uzeti iz pojilica s više mjesta
Hrana za životinje	1 kg	<ul style="list-style-type: none"> - hranu za životinje treba uzeti iz hraničica ispred životinja s više mjesta - kod nekih vrsta hrane zbog velikog postotka vlage uzorak provesti pohraniti u papirnatu vrećicu

Prilog III**Najmanji broj životinja kod uzimanja sumnijivog uzorka**

N ima residue)	Reprezentativni uzorak (n) kod kojeg je vjerovatnost p (da ćemo otkriti bar 1 životinju koja			
	m=20%	m=50%	m=60%	m= 70%
10	10	5	4	3
25	14	6	5	4
50	17	6	5	4
75	18	7	5	4
100	19	7	5	4
200	20	7	5	4
500	21	7	5	4
1.000	21	7	6	4
10.000	21	7	6	4

N - broj životinja u grupi; **n**- broj uzorka koji treba uzeti; **m**- broj životinja za koje se može pretpostaviti da posjeduju residue

Prilog IV

Evidencija o obavljenim ispitivanjima službenih uzoraka koji su uzeti u sklopu Plana praćenja i kontrole rezidua

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.
Redni broj																	
Broj zapisnika																	
Datum i vrijeme uzimanja uzorka																	
Vrsta životinje i spol																	
Broj zapisnika																	
Datum i vrijeme uzimanja uzorka																	
Vrsta uzorka																	
Supstanca za analizu (grupa rezidua)																	
Veterinarski inspektor koji je izvršio uzorkovanje																	
Sumnjiv uzorak Da/Ne																	
Datum prijema uzorka u laboratorij																	
Metoda ispitivanja																	
Navesti sve ispitane supstance																	
Nivo detekcije/ kvantifikacije (LOD, LOQ, CCbeta, CCalpha)																	
Utvrđena vrijednost																	
Propisana vrijednost																	
Usklađen/ Neusklađen rezultat																	
Datum početka ispitivanja																	
Datum završetka ispitivanja																	

- Evidencija se odnosi na ispitivanja obavljena za seriju zaprimljenih uzoraka
- U kolon od broja 1 do broja 8 upisuju se podaci iz zapisnika o uzimanju uzorka za analizu rezidua
- U koloni od broja 9 do broja 18 upisuju se podaci laboratorija o obavljenom ispitivanju
-